

KANDIDATNUMMER 3046

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

n internasjonale sommerskole

versitetet i Oslo

4

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

De to betydningene av *sapmi* er et gruppe som har bodd i geografiske området. Og det er et eniske grupp eller urfolk.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er et område hvor kan vi finnes de samene. Disse land er Norge, Sverige, Finland, og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Vi kan basere det samene identitet på genetisk avstamning; morsmål, personlighet eller kombinasjoner av begge to.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Det tradisjonelle samiske samfunnet hadde flyttet fra et land til en annet land.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Grunnen av dette er at samene flyttet fra land til en annet land.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuftspolitikken overfor samene ble praktisert.

De eksemplene på hvordan fornuftspolitikken overfor samene ble praktisert er på språkpolitikken og

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

På det paragrafen 110a står at kan samene utvikle sin samfunnslov og språk, og kulturpolitikken

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Den oppgaven som har viktig for Nordisk sameråd ~~er~~ er den nasjonal oppløsningen i 1814.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Funksjonen av *noaiden* i det gamle samiske samfunnet

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

han er forskning som er viktig i denne teksten.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og poplærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge fordi disse ungene tror at de har verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil livet sitt og hvordan de skal utnytte.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Den kidults/twixters gruppen beskriver en ny og rask voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Den "fordi-generasjonen" beskriver de ungene som kun gjør det som kan skrives på CV-en, og de er vokst opp med støttende foreldre.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid Khan bestemte seg for å gå tilbake til studiene, fordi han trodde at utdanning er viktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" man tror man kan få til, hva som helst.

2. Den perioden i livet som På den tiden i livet som

3. På midten av 2000-tallet På rundt av 2000-tallet
omkring 2000-tallet

4. Økte valgmuligheter stige / vokse anledninger

5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, hvis man kan gjøre nok
hvis man har mulighet å gjøre nok.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som har blitt forsørget.

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper er dyrker dyktighet.

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret av denne usikkerheten.

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har
for store forventninger.

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har blitt tilbake på skolen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston hadde fant død,
- å spille hadde blitt spilt en av sangene hennes spilte på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man hadde spilt på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne opplevd, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge hadde blitt utgitt i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes hadde blitt fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handlet om de som
- å føde født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist hadde blitt fortalt historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren sin
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale har godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva har livet bøyt på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten har blitt
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke har vært så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, så de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, av den grunn de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioden i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av den viktigste perioden i livet.

Hvilken perioden synes du er viktige enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er på ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere over 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

På oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi for til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun ser at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Det flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger i på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i seg grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere for å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat er hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner om helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, i verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. På halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å lage maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere av abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene bl bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer i omkring i Oslo, og er allerede på utkikk av nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link fra bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter ut på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

I denne oppgaven skal jeg skrive om "verdens rikeste land vil ikke se fattigdom". For å begynne skal jeg beskrive hva fattigdommen er. Fattigdommen er når det oppstår tilstander av sult, tørst, ikke nok klar og mat, ikke nok penger, har dårlig livstil, ikke nok muligheter å gjøre eller delta fritidsaktiviteter, og mange forskjellige situasjoner. Her i Norge skrev Henrik Ibsen og Amalie Skram om fattigdom. De beskrev fattigdommen da oppstod sult, tørst, frost, og ekstremt slit. Etter Norge hadde fant den olje plattformen, forandret Norges tilstander å bli fattig. Fra den dagen da hadde fant den oljen og fra til nå, blir Norge beskrevet som det rikeste land i hele verden. Selv om Norge er kåret som den rikeste land i hele verden, kan vi fortsetter se at det fremdeles har fattigdom. Vi kan se at fattigdommen eksistere. I Oslo, Norges hovedby, ser vi at det har så mange mennesker som står på gate og gjør tigging. Vi kan se at tigging er en eksempel av fattigdommen. Disse folkene er sannsynligvis både nordmenn eller utlendinger. Noen av nordmenn som bruker narkotika og alkohol å pretrekker gjøre som tigging. Og noen utlendinger gjøre samme ting. Men i denne dagen risikerer Norge sitt rykte og omdømme som et land som hjelper verdens fattige. I tillegg har vi kjent at Norge hjelper så mange forskjellige land i verden, særlig disse landene som opplevde katastrofer. Vi kommer å tenke eller at Norske myndigheter har vurdert å forby tigging. Nå hevder disse spørsmålene: Er det mytlig for norske samfunnet når det ta bort disse menneskene? Hvorfor gjøre dem tigging? Er disse menneskene ønsker å bli tiggere? Hva har myndigheten gjort for å hjelpe dem. Disse spørsmålene kan muligens hjelpe oss å forstå hvorfor disse personene eksistere, særlig i Norge.

For å fortsette skal vi gi noen eksempler hvorfor noen av menneskene er imot av dem. En av grunnene er at noen av

Do not write
in this space

tiggerne har tjent pengene for å kjøpe alkohol og narkotika. Selv om de får penger fra staten. De gjør bare fusk til myndigheter. Den andre grunnen er flere av disse folkene er ikke kommer fra Norge. Det kommer fra andre land som er fattig. På noen grunn er de ikke Norges ansvar. Den tredje grunn er at tigging ikke så fint å se i samfunnet.

På andre siden skal vi skrive den grunnen hvorfor vi er fordel av tigging. Den første grunnen er disse menneskene som tigging har ingen valg, selv om de ikke ønsker det. Vi tror at samvirkning har de ingen andre vei for å tjene penger. De sannsynligvis ikke har utdanning og ingen skal akseptere dem for å jobbe.

Til slutt har vi kjent hva fattigdommen betyr. Vi har beskrevet hvilke måter kan de bli utfordringer for samfunnet, samtidig har vi skrevet den grunnen hvorfor tigging eksistere. Nå kan du tenke din betydning, er du for eller imot av disse menneskene?